درکنار :

قاز یولان ماکنه‌سی مناسبتیله

ایلك دفعه ، طومبولا علیهنده سله ایشدیرن پایتخت اولدیغی کبی... ینه ایلك دفعه طومبولانك بوتون شوخ و اطرافیله روحی تمثیل ایدن بر تعبیری ده او بولدی.

— قاز یولان ماکنه‌سی !؟.

نه کوزل ! نه حقیقی بر تعبیر ! هم ده خلق نظرنده رواج بولان و حقیقی آکلانان بر تشبیه. بن بیله ، شیمدی‌یه قدار طومبولانك ایچ یوزنده‌کی سرائری آکلایامامش ، جداً کورل و ایشیل توزلی روس طومبولالرینك کوزلرنده اوقویامامشدم.

دون بر قرائتخانه‌ده آرقداشمله غزته‌لرده‌کی خوش بر فقره‌یی اوقودق :

« سرکجی‌ده طومبولا اوینانان بر قرائتخانه‌ده طومبولا هیئتنك حیله‌سی نظامی ایتدیکی جهتله هیئت او کوزل مادموازلرله برلکده سله طوقات ، قاپی دیشاری ایدیلمش .. »

بو کوزل و نفیس قادینلره آل اوزاتمش ، اونلرك شوخ وجودلری و مرمر قادار بیاض تنلری نورسه‌لنمش صوکره‌ده طاس طاراق طوپلاتدیریلارق قاپی دیشاری ایدیلمشلر.

بدایتده ، نه یازیق.. او ، بر معبد قادار قوی ، قارقادار تمیز ، پاموق قادار یوموشاق هیکللره هانکی بر الك آل اوزاندی دیدم. حدتلنیر کبی اولدم. صوکره آرقداشم قولاغمه اکیلدی :

— او ، بر معبد قادار قوی ، قارقادار تمیز ، پاموق قادار یوموشاق دیدیکك هیکللر اویله ده کل. بر بوادرکی یوده پاداماسنه برنعش بورلر ، هر حیطه‌ده زواللی تورکك صوك وارتی امه‌رك شیشه‌ن مسکره قوتولی وجودلر. چلیك قادار سرت ، صوغوق ، جمل قلبلر... دیدی.

ب . لا

« بو یوز و بو قیافتله کیجه وقتی سوقاقده کندم راست کلمك ایسته‌م . » دیمشدر .

ایشته بونك ایچوندرکه ، یوزینی یاپوب قیافتنی کین بر آقتور ، « رولك یاریسنی اوینادم ! » دیمکده حقلیدر. چونکه ، بو نقطه‌یه کلنجه‌یه قدر رول ایله اوقدر مشغول اولمشدرکه ، کندی شخصیتنی غائب ایده‌رك ، اوینایه‌جغی شخصیته کیرمش ، بواثناده رولی یکیدن دوشونمش ، اوزمانه قدر نظر دقتدن دور قاله بیلمش اولان مهم بر نقطه‌یی بولمش ، یکی بر هیجانی حس ایتمش ، یعنی ، اوینایه‌جغی « آدم » اولمشدر .

صنعت و تجارت

وطنمزده کورمیه جکمی‌یز؟

محرری : علی رضا سیفی

عجبا عمر مادن ، یار واهیارك مآثر عمت وترقیاتنه غبطه وحیرتله ، باشقه اقلیملرك شدابانه دکاملیستانه‌سنه قارشی برحسران ویرن ایچ ، بزی چکه‌جکمی کیده‌جك ؟ عجبا بزی سرمد و بخل ، علیم و ذلیل بوزمین عطالته بر « آدم سن ده ! » فلسفه ذلیله‌نه باقلایان مشئوم طالع نه زمان قیریله‌جق ؟ نه زمان اله اطرت وفکرتك بزه بخش ایتدیکی بو نعمالت واعتلا صحنه‌سنك ایتقی ، نه زمان مرده‌سنده بزی عین یرلرده کورن ، حق دها چوغلمش ، دها کوچلمش ، دها حقارت‌ه سنف جاده پاقلاشمش بولان سنین و اعصارك صوورنده مندمج ذوق ولشجیبی ، سحر سماعی و اکتسابی آکلایه بیله جکز ؟ ملتمزده یوزلرجه ، خیر بیکلرجه سنه‌لك بر ماضی جنکاورانه‌نك تمللندیردیکی ، سجیهٔ دائمه حالنه فضیلت عسکریه ، غیرت ملیه بزی بو قدر قیدسزلکلرمزه ، غفلتلرمزه ، « آدم سن ده ! » لرمزه قارشی بر معجزه تأثیریله حالا آیاقده طوتا بیلیور ؛ لکن بز ایسته‌یوروز که : بو حادثه تورك ملتنك حق حیاتنك یالکز قلنجله مدافعه ایدلدیکی ؛ حصهٔ مدالتنك یالکز فضیلت طبیعیهٔ قومیه‌مزله طلب اولندیغی صوکنجی واقعهٔ تاریخیه‌مز اولسون . بز وطن تهلکه‌ده قالدیغی ، دین و ناموس چیکنه‌نیلدیکی زمان أولوم و فداکاری اوردولری تشکیل ایتمك اوزره طوپلانمغی بیلیورز ؛ لکن او لزوم برطرف اولنجه او شوق وذوق ایله صنایع دستکاهلرینه ، تارلالره ، فابریقه‌لره داغیلمغی اوکره‌نه‌مه‌مشز ، دها دوغروسی اوکره‌نه‌مه‌مش دکل ، بر ایکی عصردن بری اونوتمق ، یولی طوتمش ، نهایت بوسبوتون اونوتمشز . نه مدهش حقیقتدرکه : بوتون جهانك دور زرین ترقیسی یکرمنجی عصره تصادف ایتمش ، اك کری ملتلر بو عصر ابتداسنده بیکلرجه سنه‌لك سترهٔ سیاه وحشتلری آلتندن نور عرفان ترقیه استغراق ایچون باشلرینی چیقاردقلری حالده ، تورکیه‌نك ساعت ملیه‌ده ، حرب و عرفان قومیده اك فقیر و حقیر سنه‌لرده بو یکرمنجی عصر ابتدالرینه مصادف بولنمشدر . اومت بو سوز بزی مقبر ایتمه‌سین ، کوجنمه‌سین . اون دوقوزنجی عصر ابتداسنده شبهه‌سز صنایع وصناعات قومیه‌مز شمدیکی ایله نسبت قبول ایتمیه‌جك بر ماهیتده ایدی . ممالکنده شرکه مخصوص اولسون ــ بر صنعت وصناعت حیاتی ، محیطی واردی . دها اوزون ماضیلرمزه دوغرو اوزاندقجه بو سوزلرمز دها فضله شمول وقوت قازانیر . نه غریب ، هر ملت ماضیدن استقباله ، بتمدن مرکبه ، بدویتدن ترقیاته دوغرو یوزیرکن صانکه بز صواحل زمانی ترسنه قطع ایتمشز . اوقدر ترسنه‌که : هر ملت بوکون ماضیسنه دونمکدن قورقارکن بز بوکون ماضیمزه صفحه مجبور اوله‌جق قدر دوشمش بولنیورز . ماضیمز ، ادت معمور وبویوکدر ؛ لکن بر ملت ایچین نه قدر معمور ومذهب اولورسه اولسون ماضیسنه صیغنمق مجبوریتی خیلیجه آغیر بر ذلت اولسه کرکدر . اجدادمز تاریخك دهلیزنده بو کونلر (تیتان) لر ، دولر ، مافوق الطبیعه قهرمانلردر ، بز ، نسل حاضر آنلرك یانلنده جیلیز ، مسکره جوجه‌لر کبی قالیورز . عجبا تورك دشمنی غفلتمز ... خیر ... « شیمدیکی تورکلر ، اجدادلرك ، یادلرك کولکه‌لری در ! » دیه‌سنده بر شمه حقیقت وار ؟ اجدادمزله بزی مقایسه ایتمك ایسته‌یورسکز ؟ بو سلیمانیه ، فاتح جامعنه ، خیرحق تل اهمیده وزوا جامعلرینه باقك ، بر ده الملرك آلتدن حرمت وعظمتی اولان بوسنه خانه‌یی کورك ! بر ده تا بحارستانده قالان آبدات تاریخیه‌مزه باقك ، شوراده ، بغدادجامعی اوزرنده بر چاریك ساعت فاصله ایله یاپیلمش بویوك صو خزینه‌لی ، یاللیمتین چشمه‌لری یا کنارنده‌کی معظم چنارلی ، سیرولی غاز کاهاری کورك ، برده آنلرك شیمدیکی حالنه باقك ! بر چکمجه کوپریسنی سیر ایدك ، برده او کوپرینك ایکی طرفنده شیمدی صیرتوب دوران : « پیاده‌لر دوچار اولسه‌جقلری قضادن کندیلری مسئول اولمق اوزره کچه بیلیرلر . » آلده‌کی لوحه‌لری دوشونك ... اجدادمز چشمه‌لر ، دیبلر یاپمش که : بز بونلرك صولرینی جریان حالنده بیله محافظه و ادامه‌یه قادر اوله‌مامز . اجدادمز بیك سنه یاشایان چنار آغاجلری دیکرلرمش ، بز جیلیز و مسکین آقاسیالر دیکیورز ، حتی اونی بیله یتیشدیرمکدن عاجزز ، او معظم ، سایه‌سی بر قاچ یوز کیشی‌یه ملجاء ، محل استراحت اولان سربسباه وقورواعصار دیده چنار آغاجلریله جاده‌لرمزی تلویث ایدن بو قیراق دالی جیلیز آقاسیالر آراسنده نه قدر فرق وارسه بویوك بابالرمزله بزم آرامزده او قدر فرق واردر . بزی ذم ایتمك ، بزی عالم بدویته ، الرندن کلسه تکرار قاره قوروم صحرالرینه سوومك ایسته‌ین بعض غربلی بدخواهلرمز برزمان شو سوزی ورد زبان ایتمشلردی ، حالاده سویله‌یورلر ، حق اوده سویله‌یبلی دیه‌یم ، بیلمم ، بو سوز بو حکم فاسد بزده متفکر کچینن بر طاقم ذواتك بیاناتنه‌ده سرایت ایتدی ، او سوز او حکم شودر :

« تورکلر و عملکته سیاهی و عادتلری براردر حالنده کلمدیلر ، بورالرده بر حکومت منتظمه ، بر مدنیت قورمه‌دیلر ، بر عشیرت عسکریه ، هردم جداکار براردوکاه حالنده دوردیلر ! .. »

لکن خیر! بو سوزه تاریخلردن محفوظ بتکه مطلقا یاکلشدر دیه‌جکز . قانونی ــ سلطان سلیمان اوردولری طونه‌نك جوشقون صولرینی کوپرکلی سیلابلری قریك آقینلری ، آتیلانك حولاری کبی بوزاوزرنده کچه‌دیلر ، طوفان کبی یاغمورلر آلتنده طونه اوزرینه بر قاچ کونده یوزاللی ، ایکیوز بیك کیشیلك اوردولرله طوپیله ، آغیرلقلریله کوپری قوردان اومانداللرك موفقیتلری ملتك ایچنده موجود اصحاب صنعتی اثبات ایدر ؛ صناعتده ایلرله‌مه‌مش ، اساسلی مدنیت قورمامش ملتلر ایچون طوپخانه‌لرینی ، برابر طاشیان اوردولر وجوده کتیرمك محالدر . بوکون (تیت) اهالیسندن آلمانیا ، فرانسه اوردولری درجه‌سنده مأثر ترقیات ایله مجهز براردو ترتیبنی طلب ایتمك حق امید وتصور ایلمك جنت اولور . عثمانلی تاریخنده کوروبان طرزده بر ترقیات وشوکت عسکریه‌نك ، ملتك کتلهٔ اساسیه‌سنده‌کی بر مدنیت ثمره‌سی ، اوبله بر مدنیتك صنعه دیکری اولماسی ضروریدر . عثمانلیلر آناطولیه ، تعدد وقبایل جنکیز و تیمور استیلالری کبی برسیل خروشان ، بر کمدود برانحلال اقوام حالنده کیرمه‌دیلر ؛ کوچوك بر توده‌دن ضبط سیده‌واو و ضبطی کندیلرینه سوندیرمرك توسع وانکشاف ایتدیلر ، بوتون حرکات ملیه مشهور ، مقاصد معین و مقرر ایدی . مدنیتمز ، و حرنیمز ملتلر ، اساس قوی مدنیه مقدار مکتوز اولایان بر شوکت عسکریه اورکوتیلان بر حیوان سوروسی کبی ایلك بوزغونده ، ایلك فلاکتده داغیلیر ! مثال حکومتك اوچیوز سنه برجهان عداوته قارشی نا امتلار الذه قالدیغی حالده بیله بوغولمامی بزده بر مثال مدنیت ایله اومدنیت اعام ایدیجی بوتون صنعتلرك موجود اولدیغی اثبات ایدن اك واضح بردلیلدر . شوقدرکه : بزم برچوق شیلرمزدن غافل اولان آوروپا صنعت بارزه‌مز اولان جنکاورلکی فرق ایده‌بیله‌رك اجدادمزی یالکز اونقطه‌نظردن شنا اك کو مشردر . ، شیمدی او مدنیت عنعنه‌مزدن أثرده نه قالدی ؟ هیچ ! هرکس مصرس یوزلرجه صنایع ملیه‌نك انقاض تارمارینی چکنه‌یه ، چیکنه‌یه یودور انقلاسه داپانمدی ، قالدی ..

شو مقاله‌یی یازارکن باشلیجه برقاچ هفته اول ، مصرده ، قاهره‌ده آچیلان بر صنایع مصریه مشهرینی موضوع بحث ایده‌جکدم ؛ لکن تأثرم بوقادیکی وادی‌یه سوق ایتدی . مقاله‌نك عنوانی تشکیل ایدن « وطنمزده کورمیه جکمی‌یز ؟ » سؤالده اوبله بر مشهره ، مملکتك ترقیه ، سلاح حقیقی ، قوت اساسی اولان ترقیات صناعیه واقتصادیه‌یی یوروده‌جکی یاد واظهار نظرنده اثبات ایدن بر مساعی و موفقیات ملیه مشهرینه معطوفدر . ومصر بوصنایع داخلیه‌سی مشهرینه عطف ایتدیکم اهمیت ایسه ماهیتنك محب مملکت برمصرلی اولدیغه دکل ، فقط بیطرف براوروپالی قلمیله کوسترلمش اولماسندن منبعثدر . بوذات اجنبی‌نك بیاناتندن بعض اقسامی ترجمه ایدیورز :

« ...... اشبو مشهری اثنای زیارتنده حرب عمومینك ومناسبتله خارجی بازارلرك مصر ایچین سد ایدلمسنك مملکت صنایع وتشبثات اهالیه‌سی اوزرنده نصل بر تأثیر تشویقکار اجرا ایتدیکنی کوزه‌رك متعجب اولور . هنوز برقاچ سنه اول کیم تصور ایده‌بیلیردی‌که : مصرك کندی فابریقه‌لری ــ مثال اولارق ساده‌جه برقاچ شی ذکر ایده‌لم ــ مثلا موتور آرابه‌لری لاستیقلری ، لاستیق بورولر ، آلات مکمله جراحیه ، فرانوغرافلر ، اك صوك طرز مطبخ ادوات ولوازمی ، اوانی ترابیه ، آوروپا قاشلری اعمال ایده‌بیله‌جکلردر ؟ حالبوکه بوکون مصرك یرلی ایشجیلری طرفندن بونلر یاپیلدیغی وصاتیلدیغی کبی فیأتلری‌ده معتدل بولنیور . مصر صنایع جمعیتی بومشهرده علی الاعلا نوعندن برچوق اوتوموبیل لاستیکلری لاستیك بورولر وساڑ لاستیك معمولات تشهیر ایتدی . ابراهیم افندی لامی‌نك تشهیر ایتدیکی مرکب ومهر مومی اعلا نوعندن ایدی . اوانی ترابیه ، سختیان معمولاتی ، پورتمنتولر ، توفنك وحرطوج قیلیفلری وساڑه جمله‌سی یالکز مصرلی ایشجیلر طرفندن یاپیلمش اولدیغی حالده اك برنجی اوروپا ایشجیلکیله رقابت ایده‌بیلیوردی .

قاهره‌لی حسن علی امالاتخانه‌سنك پك مکمل جراحیه طاقلری ده نظر حیرتی جلب ایدیوردی . مشهرده انظار حیرت وتقدیری جلب ایدن مرکز ایپك منسوجات دائره‌سیدی . جامکان بارزه قدیم وجدید بودائره کوره یاپیلمش اك ظریف ایپك منسوجات واردی ، که : دمهور محل الکبرالی محمد عبدالفتاح المسالونك اك دست کاهلری معمولاتی ایدی . منظر قریب کمصر شالاریده پالهاسه ذکره شایاندر . بودائره‌نك دیوارنی تزیین ایدن « حجاز مقدس » ایله اطرافنده‌کی ترسیمات مصریه صیرمه و کوموش ایشلمه صنعت نفیسه‌سنك مصرده نه‌درجه‌ده ترقی ایتدیکنه حکم یردلیل تشکیل ایدیوردی .

« پاموق و یوك منسوجاتی ، مصر ایشجیلرینك مهارت قدیمه‌لرینی شاهد دکارنی ، آلتکس بر سرعت عظیمه ایله شهرله ترقیده یورو دکارینی کوستریوردی ، یاتاق اورتولریك مختلف ، پارلاق رنکلریله کبی ، مزلك قیمت صناعیه‌لری ده پك بویوکدی . صندالیه‌لر ، ماسه‌لر وساڑه پك شیق اولدیغی کبی ، حصیر معمولاتی کرك قیأت و کرك ال حیله‌سی جهتیله ژاپون معمولاتیله شرط ترجیح ایله قابل مقایسه بولنیوردی . خصوصیله قسم اعظمی خورما یاپراقلرندن یاپیلمش سپت معمولاتی عادتا آوروپالیلر ایچون یکی بر طرفت ، اهویت ومهارت عروضی و اعوزجی عداولنه‌بیلیر .

« مصر صنایع وتجارتی مشهرینه قارشی مختلف دوائر حکومتده قبول پر علاقه‌دارانه کوسترمشلردر ؛ ساحل محافظه مدیریتی وصید بحری دائره‌سی مصر سواحلنده چیقاریلان غایت قیمتدار ونادر بر سونکر قولکسیونی ارائه ایدیوردی . مصر حکومتی توقیفخانه‌لری مکمل اکرطاقلری ، سراجلری معمولاتیله عرض مهارت ایتدیلر ، توقیفخانه‌لر معمولاتی آراسنده صوك اصول آلات زراعیه‌ده وار ایدی . مصر حکومت شمندوفرلری اداره‌سی ده خیل اشیا تشهیر ایتدی که : بونلردن اك ظریف ، جاذب وماهرانه اولان الکتریقله متحرك بر (تالی) ماکنه‌سی مودلی ایدی . بو ثانی باشدن آشاغی یرلی عمله طرفندن شمندوفر فابریقه‌لرنده یاپیلمشدی . معادن نظارتی‌ده پك مهم مواد تشهیر ایتدی . خصوصیله ایکی (لیم) برادرلر طرفندن تشهیر اولنانلر چوق مهمدی . بوایکی قردشلر نیل علیا طارفلرنده ، اسکی مصر معبدلرنده استعمال ایدلدیکی کورلن وسراعمالی بیکلرجه سنه اول غائب اولمش ظن اولنان رنکلری کشف ایله‌دکلرینی بیان ایله بعض تجربه‌لرینك نتائجی ارائه ایله‌مشلردر ... »

بوقدرله اکتفا ایدیورم ؛ چونکه مقاله اوزادی واحتمال که : جانده سیقدی . لکن بن هرشیئه رغماً سؤالمی آجی آجی بر دها تکرار ایده‌جکم :

وطنمزده‌ده کورمیه جکمی‌یز ؟

مجله قومیسیونی

مجله قومیسیونی دون عدلیه ناظر اسبقی مصطفی بکك تحت ریاستنده اجتماع ایتمش و « کتاب البیوع » ك تدقیق و اصلاحیله مشغول اولمشدر . موثوق اولارق آلدیغمز معلوماته کوره بو تدقیقات برقاچ آی دوام ایده‌جکدر .

دارالفنون دیوانی

دارالفنون دیوانی دون امین وکیلی سعید بکك ریاستی آلتنده طوپلانمش ، ودارالفنونه عائد برطاقم مسائلك تدقیق وحلیله مشغول اولمشدر .

أکمك نرخی

[۱۵] غروش نرخ تونان برنجی أکمك نرخی [۳۰] پارا نقصاندر !.

اولکی کون شهر امانتك تیمه جن‌راملاغی أکمك فیأتلرینی تکرار یوکسلتدی ، « اون فیأتلرینك نرخی حسبیله شهر مالك ایکنجی جمعه ایرتسی کوندن اعتباراً یوزده قیرق آمریقا و یوزده آللی یرلی برنجی نوع اوندن اعمال ایدیله‌جك برنجی أکمك اون بش و یوزده آتمش ، برنجی أکمك خورندن و یوزده قرقده آوچه و مصر اونلرندن مخلوط اعمال ایدیله‌جك ایکنجی أکمك اون آلتی غروش اون پاره نرخ وضع ایدلشدر . »

أکمك نرخی مسئله‌سنده بزم اولجه واقع اولان تشریحاتمز ، فیأتك یوکسلکی اساسه استناد ایتدیکی حالده امانتك ، بردن‌بره نرخی اون پارا مقدارنده تزیید ایتمه‌سی جداً شایان دقت بولدق . بومسئله‌ده عجبا بزی حقلی‌می بولمه آماغی ؟..

بز حسابمزی ، امانتك نرخی تزیید خصوصنده‌کی اسباب موجبه‌سنه استناداً یورو دیکمز ایچون ، عیناً بو ستونلرده تکرار ایتمکه مقتدرز . نرخ مسئله‌سنی تبیینه یارایان بو حساب ، غایت بسیط بر أساس ایله میدانه چیقار و بونك ایچون اون فیأتلری ، بر چوال اوندن حاصل اولان أکمك مقدارینی و بر چوال أکمك ایچون لازم اولان مصارف اعمالیه‌یی بیلمك کافیدر. اون فیأتلرینی ، پیاسه‌دن هرکسك تحقیق ایتمه‌سی کوچ بر شی دکلدر ؛ برچوالدن نه قادار أکمك چیقه‌جغنه کلنجه (٦٣) کیلولق آمریقا اونلرندن لااقل (۹۸)، یتمش ایکی کیلولی یرلی اونلرندن لااقل (۱۱۲) أکمك حاصل اولدیغی معلوم بر کیفیتدر . شو حالده نرخ تعیینی ایچون لازم اولان معلومات بر چوال ایچون ایجاب ایدن مصارف اعمالیه‌نی تعییندن عبارت قالیورکه بودهٔ منوطه مقدار کره‌لردن صوکرا (۲۵۰) غروش اولارق تتراکمش فرونجیلرله امانت آراسنده بو مقدار قبول ایدلشدر .

شو حالده امانتك اسباب موجبه‌سنه نظراً نرخی بز تعیین ایده‌لم : برنجی أکمکك یاریسی آمریقا ویاریسی یرلی برنجی اون اولدیغنه نظراً بیانه نرخ حسابی بر وجه آتیدر :

برچوال اکسترا آمریقا اونی	۱۲۵۰ غروش
« یرلی برنجی «	۱۲۰۰ «
ایکی چوال ایچون مصارف اعمالیه	۵۰۰ «
یکون	۲۹۵۰ «

(٦٣) کیلو اولان آمریقا اونندن اصغری (۹۸) ، یتمش ایکی کیلولی اولان یرلی برنجی نوع اوندن اصغری (۱۱۲) أکمك چیقدیغنه نظراً هر ایکیسنك خرمانندن حاصل اولاجق أکمك مقداری (۲۱۰) عدد اولور کی نرخی بولمق ایچون (۲۹۵۰) غروشی (۲۱۰) ه تقسیم ایتمك لازمدر . بو تقسیمدن چیقان عدد (۱٤) دن بر آز نقصاندرکه بو تقدیرده برنجی أکمك فیأتی (۱٤) غروش ، نهایت (۱٤) غروش اون پارانی قطعیاً تجاوز ایتمه‌مك ایجاب ایدر .

پك آچیق اولان بو حساب ، فرونجینك ناموسکارانه چالیشدیغی حالده بیله أکمکی (۱٤) غروش اون پارایه صاتبیله‌جکنی کوسترمکده‌دور . قالدیکه ، حسابمزه اساس اتخاذ ایتدیکمز اکسترا آمریقا اونندن داها اوجوز وعادی اونلر صرف ایدیلدیکی محققدر . شو حالده نه‌یچون اولیورده أکمك لااقل اوتوز پارا نقصله نرخ قونیور ؟ .. بویوزدن هرکون خلقك ورسکه مجبور اولدیغی بیکلرجه ایرازیاقی ، لایق اولدیغی اهمیتله تدقیق ایده‌جك هیچ بر مقام یوقمی ؟.. بز ایسته‌یورزکه ، ظن اوزرینه یورومه‌دن تماماً ریاضی بر قطعیتله واردیغمز بو نتیجه قارشیسنده یاپیلان برخطا بر آن اول تصحیح ایدیلسین و یاخود بو حسابده یاکیلدیغمز بزه اثبات اولونسین !..

طومبولا علیهنه وعظلر

جوامع شریفه کرسی شیخلرینه مملکتده برشکل مستولی آلان ، مرض اقتصادی‌یه ، طومبولایه دائر موعظه‌لر ایراد ایتمه‌لری ایچون دارالحکمة الاسلامیه‌نك مقام مشیخته مراجعت ایتدیکی استخبار ایدلمشدر .

طومبولا ایله مجادله جمعیتندن :

خدمت عمومیه مؤسسه‌سنك جمعیتمز ولرلهنی ابراز ایلدیکی تسهیلات ومعاونتندن دولایی کندیلرینه علناً تشکری بر وجیبه عد ایلرز .

پایتختك تفرقه‌سی ۲۲

ناشاد قیزلر

محرری : پیه‌ر لوتی

بوشفعه دوقی ولش، زینب ده برچوق سنه‌لك آجیقلی بر اشتراك حیاتدن صوکره قوجه‌سنك ئولومیله کندیسندن قورتولمشدی .

حالبوکه زمانه بوردون دسولوق کنجلکلرندن بر حیات دوکونیسی کبی آیریلدقدن صوکرا ، جسارتسزلك واستمرارلکارینك نامنا اهیالکی ایچنده مهیده آرالرنده‌کی همشیره محبتی محافظه وتقویه ایده بیلمشلردی.

آندره‌لری‌نك استانبوله مواصلتی خبرینی ، تورکك غزته‌لرنده کوروب کورمش اوچی ده شاشیرمشدی . صانکه اسکی معبودلری قاهره‌سندن سقوط ایتمشدی . دیمك که بو آدم ، دیکرلرینه بکزه‌میوردی. اوراده ، سفارتخانه‌ده امیر آلامه خدمت ایده‌جکدی ، بر سیاسی وظیفه برباشمه واردی. ملك محبه‌سنك لطیفه ، اسکی ذوقلرینه کیرن بو شخصیتی کل بر دوشمش برآدم شکلنده تصویر ایدر دووروردی .

انکلتره سفارتخانه‌سنده ناماسه طاتیشمه موافق اولان آرقداشلرندن بر مادمازل ، معروض قالدیغی اصرارلر اوزرینه :

— آندره‌لری‌یی سوردیکز دیمشدی ، فقط بو غیرقابل تحمل بر آدمدر . دیشلرینی هرکوشته‌یکجه ، صانکه سزه التفات ایدرکبی بر طور آلیور . جمیعتلرده پك آشکار جان صیقیجیلری کوستریور .

— قاچ یاشنده وار ؟

— قاچ یاشنده‌می ؟ بیلمیورکه .. یکرمی یاشندن طرتکزده آلا بیلدیکنه هریاشده آدمه بکزه‌یور ، فقط شخصیتك تأثیریله کندیسنی کنج کوسترمه بیلمکه موفق اولویور . بالخاصه کندیسنی اکاندیرمکه موفق اولدقلری زمان .. برچوجوق کبی صاف تبسملری‌وار ، حتی کوزلرینك بیله چوجوق کوزلرندن فرقی یوق ! صوکرا تنظم داورانیور . بوتون بو طورلریله بیاسه‌کز اطرافده نه قنا تأثیرلر برافدی .

بو قبیل استخباراته رغماً ، اوچ تورك خانم ، ولرینك جان صیقان یکنقه‌نی اخلال ایچون ، آندره‌لری‌یی کورمکه قرار ویره‌شلردی .

روحلرینك دربندلکلرنده ، هرشیئه رغماً اسکی ساعتك حرمت وپرسنغلرندن قالمش بر ایز یاشایوردی . او زمانلر آندره‌لری ، بو تورك خاطری ایچون سالرده یوزولن ، بلوطرده یاشایان بر خلقدی . اوچی‌ده اونی کورمك دولایه بیله قوشولان تهالکه اوکنده بر سبب اولارق : « کندیسندن بوکونکی تورك قادیننه بر کتاب یازماسنی ایسته‌یه‌جکز ، بلکه بو سوتله بزم کبی خرافه‌روروکانی یوزلرجه همشیره‌لرمزه ، خدمت ایتمش اولورز . » دیورلردی .

— ۹ —

بهار ، چیبوقلی‌تدرجدن صوکره بك چابوق کلدی . استانبولده ، بهار آکنا آکان ، تحریر ایدن بر موسمدر ؛ قره‌دکزك سوکسیزلمرطه‌لری برداپره دورور . اوزمان بومملکتك صوکری ایتالیا ویاخود اسپانیا کبی پارلاق وایلیق بر جنوب مملکتی اولابیله‌جکنه حیرت ایدیلیر . بوغاز ایچنده ، سرایلرك صرص رغتملرنده یاخود سولرده ، اهلامان اسکی اخشاب یالیلرك اوزنده ، کولش بردن برده مست وبیدار اولور وداغیلیر . هواسی قوروپان وتیزلادن استانبول ، او تعریف ایدلمز شرق رخاوتنه کومولور ، رؤیا وسیرال ایچنده یاشایان تورك ملق ، آرتق طیشارلره چیقه ، بیکلرجه ساکن قهوه‌لرك اوکنده ، جامعلرك ، چشمه‌لرك اطرافنده ، چنارلرك آلتنده اوطورمه ، وقاق وبازارنجه مارکیله‌لری ایچمکه . وسحرکار دومانلرینی داغیتمه‌ه باشلار ، قیرلانقچلر یپوالریك اطرافنده چیلدیرور کبی دولاشیرلر .

اسکی قیرلر وکوشی نبه‌لر تعریف ایدیلر وناهی کلمه بن برسکون ایچنده یوزیورلردی . آراسیرا کوزه چارپان غیرمتحرك سرسرلك وآسیا ساحلنك اوزاق منظره‌لری عظمتله پارلایوردی .

آندره‌لری شرقك بو تورك سماسی آلتنده کنجلك زمانلرندن بلکه برآز دها نشئه حزنله ، فقط عین صمیمی اشتیاق دویارق بلکه‌یه حاکم دهه ناشلایوردی .

بك اوغلندن وعصرلك یکرلکلرندن اوزاق بواسکی ومتعصب استانبولك کوبکنده یوزلرجه صاریقلی رؤیاوبارلك آراسنده کولکه‌لله برره اوطورودیغی برکوندی ، شیمدی بو تورك عرطه ، کندیسنه ای بر آرقداش اولان ژان‌ره‌نو سوردی :

— چیبوقلیده کوردیکمز اوچ کوچوك خیالیدن آرتق برخبر یوقمی ؟

آوه ، پالیلرك بك چوق زیارت ایتمه‌دیکی عصرلر کورمش بویوك بر میدانده و فاتح جامعنك قارشوسنده ، ومعظم طاش منارهلرك اوستنده موذنلرك مؤمنلری مناجاته دعوت ایتدیکی برزمانده ایدی . آندره :

— آه ، او اوچ کوچوك تورك خانمی دکلمی ؟.. سکا کوستردیکم مکتوبدن باشقه بر خبر یوق ، اوخ ، اویله ظن ایدیورم‌که بو ماجراده بیتدی و آرتق اونلرده‌دوشونه بوزلر . بونی سویلرکن برآز علاقه‌سز کورونمك ایستیوردی ، فقط ژان‌ره‌نو بوسؤالیله آندره‌نك منارهلرك ، وجامعلرك قارشیسنده‌کی سکون حیرانی داغیتمشدی . چونکه بو مجهول قادینلردن خبرسز و دعوتسز کچن کونلر ، زاهده‌نك پچه آلتنده اوقادار غریب بر طبیعت نوازشکارانه ایله دویولان سسی آرتق بر دها ایشیده‌مه‌مك محرومیتی دوشونه‌رك مضطرب اولیوردی . آرتق زمان ، آندره‌نك بر تأثیر یاپه‌بیله‌جکنه امین اولدیغی زمان دکلدی ، هیچ برشی کنجلکلك

(مابعدی وار)

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları